

Opdrachtbeschrijving

Intergemeentelijke samenwerking versterking maatschappelijke weerbaarheid

Commissie Advies Rampenbestrijding | 21-11-2025

Inleiding

Op 12 september heeft de bestuurlijke werkconferentie maatschappelijke weerbaarheid plaatsgevonden. De burgemeesters, gemeentesecretarissen en leden van de veiligheidsdirectie zijn in gesprek gegaan over de uitgangspunten en beoogde aanpak van de versterking van de maatschappelijke weerbaarheid.

Deze versterking vraagt om een aanpak op verschillende niveaus en in verschillende vormen. De gemeenten werken 1) *lokaal* binnen de gemeentegrenzen aan de weerbaarheidsopgave, de gemeenten hebben 2) *gezamenlijk* in de regio onderdelen van de versterking op te pakken en kennis en ervaringen te delen en de gemeenten werken 3) samen met en binnen hun *veiligheidsregio* aan het thema.

Tijdens de bestuurlijke werkconferentie is aan de Commissie Advies Rampenbestrijding (CAR) gevraagd een voorstel te doen op welke wijze invulling kan worden gegeven aan het tweede onderdeel, de gezamenlijke versterking in de vorm van intergemeentelijke samenwerking. Daarnaast is de CAR gevraagd een voorstel te doen voor de wijze waarop de verbinding tussen de CAR en de Veiligheidsdirectie kan worden georganiseerd. Deze opdrachtbeschrijving omvat het beide voorstel van de CAR.

Gemeentelijke versterking maatschappelijke weerbaarheid

In de bestuurlijke werkconferentie is de wens uitgesproken om te komen tot een regionaal basisniveau met de handleiding van de VNG als uitgangspunt. Dit basisniveau is de doelstelling voor de gezamenlijke aanpak en laat daarnaast ruimte voor eventuele couleur locale, in de zin dat het gemeenten vrij staat een hoger niveau na te streven. Ook is door het AB-VRH uitgesproken dat de versterking van de maatschappelijke weerbaarheid zich in deze fase focust op praktische zaken.

De Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau van de VNG geeft gemeenten een goede basis om te starten met vormgeven van de aanpak voor dit onderwerp. In deze handreiking zijn acties en prioriteiten benoemd, onderverdeeld in zes thema's: eigen continuïteit, crisisorganisatie, vitale voorzieningen, sociaal weefsel, zelfredzaamheid inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, en samenleving als overkoepelend systeem.

Alle negen gemeenten in de regio Haaglanden zijn aan de slag met het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. Dit gebeurt passend bij de lokale omstandigheden. Op dit moment zijn er in 5 gemeenten hiervoor vrijgemaakte projectleiders actief. In de andere gemeenten is dit in overweging of voorbereiding.

Voorstel

De CAR stelt voor om in de vorm van een project in onze regio de intergemeentelijke samenwerking op het thema maatschappelijke weerbaarheid op te starten. Dit heeft tot doel om in deze opstartfase van elkaar te leren, om een aantal onderdelen van de versterking gezamenlijk op te starten en om een regionaal perspectief aan de lokale trajecten toe te voegen. Onderdeel van deze regionale opgave zal ook zijn om aan de slag te gaan met de voorbereiding op het inrichten van noodsteunpunten inclusief de pilots noodsteunpunten die door de gemeenten en veiligheidsregio worden uitgevoerd.

Aanpak

De CAR heeft voor de intergemeentelijke samenwerking een aanpak voor ogen waarbij:

- De reguliere structuren en verantwoordelijkheden het uitgangspunt zijn;
- De al aanwezige veerkracht van de lokale samenleving zo veel mogelijk wordt benut en versterkt;
- Iedere gemeente zijn eigen (project)organisatie vormt om de versterking lokaal vorm te geven;
- De gemeenten met hun lokale kennis en expertise een gezamenlijk gaan onderzoeken wat er in onze regio nodig is op dit thema en hier uitvoering aan geven;
- Stakeholdermanagement een belangrijk onderdeel van de samenwerking is, om in beeld te hebben wie waarvoor verantwoordelijk is en welke rol hierbij passend is.

Voor de CAR is bij het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid een belangrijk uitgangspunt om vanuit lokaal perspectief het vertrouwen en lokaal gezag te versterken.

Governance

De intergemeentelijke samenwerking vindt plaats in opdracht van de negen burgemeesters, verenigt in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden. Namens de CAR treedt een stuurgroep met de gemeentesecretarissen van Den Haag en Zoetermeer op als gemandateerd opdrachtgever. De stuurgroep geeft directe sturing aan de projectleider, signaleert daarmee tijdig vraagstukken in de samenwerking en maakt deze zo nodig aanhangig in de CAR of het AB-VRH.

Naast de collectieve verantwoordelijkheid dragen de leden van de CAR ook individueel verantwoordelijkheid voor de aansluiting van de eigen gemeentelijke (project/programma)-organisatie aan het project.

De projectleider is opdrachtnemer en geeft samen met de lokale gemeentelijk projectleiders en BGCH (als vertegenwoordiger van bevolkingszorg en crisiscommunicatie) uitvoering aan het project.

De Coördinerend Gemeentelijk Functionaris (CGF) is regulier al aangesloten bij de CAR voor de gemeentelijke crisisbeheersing. Vanuit deze taak ligt het in lijn dat de CGF verantwoordelijk is voor de afstemming van de intergemeentelijke samenwerking met de partners binnen de regionale samenwerking van de veiligheidsregio.

Uitvoering

In opdracht van de CAR is vanaf juli 2025 het regionaal netwerk maatschappelijke weerbaarheid actief. Dit netwerk verbindt de vertegenwoordigers van de negen gemeenten op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid. Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing Haaglanden (BGCH) heeft de afgelopen periode dit netwerk gecoördineerd en ondersteund. Het netwerk heeft als eerste stap de Handreiking van de VNG uitgewerkt tot een roadmap; een beschrijving van de eerste fase van een Haaglandse intergemeentelijke samenwerking. In de voorgestelde aanpak zoals beschreven in de roadmap worden naast het coördinerende regionaal netwerk een aantal netwerken en werkgroepen opgericht o.a. op het gebied van bedrijfscontinuïteit (BCM), digitale veiligheid (CISO) en sociale netwerkgeregule. De al bestaande netwerken op het gebied van gemeentelijke crisisbeheersing (incl. bevolkingszorg) en risico- en crisiscommunicatie worden verbonden.

De projectleider coördineert en stimuleert de werkzaamheden van het regionaal netwerk maatschappelijke weerbaarheid. De roadmap zal periodiek worden bijgesteld naar aanleiding van voortgang en nieuwe ontwikkelingen.

De projectleider initieert activiteiten die de samenwerking versterken, zorgt voor een platform voor uitwisseling van ervaringen en best-practices. Daarnaast verzorgt de projectleider periodieke rapportages voor de kerngroep, CAR en het AB-VRH en bouwt en onderhoudt hiervoor een netwerk.

De projectleider is daarnaast verantwoordelijk voor het opstellen van een regionaal plan voor de lokale noodsteunpunten. Op basis van een nog op te stellen projectplan wordt dit plan opgesteld met de negen gemeenten en in afstemming met de veiligheidsregio en hulpdiensten. Het uitvoeren van de bestuurlijke afspraak pilots noodsteunpunten maakt hiermee dus onderdeel uit van dit project.

De voorgestelde aanpak is in eerste instantie voor de periode van één jaar. Na dit jaar wordt opnieuw bekeken welke aanpak voor de intergemeentelijke samenwerking noodzakelijk is.

Namens de CGF geeft BGCH uitvoering aan de afstemming met de veiligheidsregio en hulpdiensten.

Invulling en financiering

Op basis van de huidige ambitie is de volgende tijdsbesteding voorzien:

- Intergemeentelijke samenwerking: 20u per week.
- noodsteunpunten: 16 uur per week.

De verdeling tussen de twee onderdelen is een inschatting die mede afhankelijk van de wijze van invulling die de gemeenten en veiligheidsregio geven aan pilots noodsteunpunten.

De capaciteit voor de intergemeentelijke samenwerking wordt door de gemeenten gezamenlijk gefinancierd. Het deel voor de pilot noodsteunpunten zal moeten worden gedekt door de incidentele doeluitkering van het ministerie van J&V aan de veiligheidsregio en gemeenten.

Vervolgstappen

Met de steun van het AB geeft de CAR verdere invulling aan het bovenstaande voorstel en wordt gestart met het inrichten van de onderliggende netwerken op het gebied van bedrijfscontinuïteit, digitale veiligheid en sociale netwerkregie. Daarnaast wordt een projectvoorstel opgesteld om te komen tot een regionaal plan voor de noodsteunpunten. De twee pilots lokale noodsteunpunten (in resp. Den Haag en Leidschendam-Voorburg) maken onderdeel uit van dit plan en zullen worden gebruikt om van te leren ten behoeve van het ontwikkelen van een model voor de regio Haaglanden.

Het AB-VRH zal door middel van een periodieke rapportage op de hoogte worden gehouden door de CAR en de CGF.